

2008-09-19

*Enheten för styrning och metoder i utvecklingssamarbetet
Enheten för utvecklingspolitik*

Manual för policystyrning av det svenska utvecklingssamarbetet

I regeringens beslut om en modell för förstärkt resultatstyrning i utvecklingssamarbetet (UD2007/22431/USTYR) ges följande policydefinition:

Med policy avses här långsiktiga grundläggande principer som på ett övergripande plan anger regeringens ställningstagande inom ett område. En policy är normativ och ska, när det är relevant, integreras i genomförandet av alla delar av det svenska utvecklingssamarbetet. En policy bör i normalfallet fastställas genom regeringsbeslut. Tematisk policystyrning utgår från huvuddrag, sektorer, och politiska ämnesmässiga prioriteringar.

1. Manualens syfte

Syftet med manualen är att

- utgöra ett stöd för dem som får i uppdrag att utarbeta/revidera policies inom utvecklingssamarbetet
- skapa en enhetlighet och tydlighet i UD:s policyhantering inom utvecklingssamarbetet
- kvalitetssäkra policyhanteringen från utarbetande av ny policy, omprövning av befintlig policy, och policyuppföljning

2. Processen

Förutsättningarna för det svenska utvecklingssamarbetet förändras över tid. Behovet av en ny policy alternativt revidering av befintlig policy uppstår normalt när sådana ändrade förutsättningar identifierats genom omvärldsbevakning, genom utvärderingar som genomförts inom ett

2008-09-19

policyområde och/eller genom en regelbunden uppföljning av policyområdet.

Nedan återges översiktligt hur processen för utarbetandet av en ny policy/omprövning av befintlig policy kan utformas:

Steg 1. Bestämning av policyagendan

- Ett *behov/problem/mål* har identifierats som behöver åtgärdas genom utveckling av en ny policy/omprövning av befintlig policy. Den aktuella policyn bör redan i det här skedet ha inkluderats i den rullande policyutvecklingsplanen, som hanteras av UD:s enhet för utvecklingspolitik. Därutöver kan exempelvis Sida ha identifierat behov av nya policies och kommunicerat detta till regeringen.

Steg 2. Tillsättande av arbetsgrupp

- En *arbetsgrupp* som leds av en projektledare sätts samman med uppdrag att leda policyutvecklingsarbetet. Arbetsgruppens arbete bör tydliggöras i en uppdragsbeskrivning. I uppdraget anges vad som skall göras, när policyn skall vara klar samt vem som ansvarar för olika moment.
- Arbetsgruppen gör en *förstudie* – en inventering av internationella policies/best practises (exempelvis DAC) och aktuellt forskningsläge samt resultat från aktuella utvärderingar. Förstudien utgår ifrån en mindre intressentanalys i syfte att identifiera olika intressenter som bör involveras tidigt i processen

Steg 3. Förankring av policyarbetet

- UD bjuder in till ett *startmöte* för en diskussion om behov/problem för policyutveckling. Inbjudan ställs till Sida och berörda departement, som i sin tur ansvarar för att uppmärksamma relevanta myndigheter och andra berörda aktörer utanför den statliga förvaltningen på mötet. Intressenterna kan bidra med kunskap och information om utvecklingen inom den berörda verksamheten, och samarbetsmöjligheter kan identifieras.

2008-09-19

Steg 4. Utformning av regeringsuppdrag

- Sida/annan myndighet kan få i uppdrag att utarbeta ett underlag till policyn. Beställning av underlag från Sida/annan myndighet bör företrädesvis göras i det årliga regleringsbrevet.

Uppdraget bör innehålla:

- En bakgrund som beskriver varför en ny policy/omprövning av befintlig policy bör genomföras
- Syftet med uppdraget
- Ev. koppling till andra styrdokument
- En beskrivning av processen (datainsamling, fältbesök, analys etc.)
- Tidplan

Steg 5. Utarbetande av policy

- Arbetsgruppen sammanställer ett första utkast. Relevanta intressenter ges möjlighet att ge synpunkter.
- Policyn bereds inom regeringskansliet inför ett regeringsbeslut.

Steg 6. Beslut om policy

- Regeringen fattar beslut om ny policy
- Policyn distribueras inom biståndsförvaltningen
- När policyn är beslutad bör UD organisera ett *lanseringsmöte* där policyn presenteras.

Steg 7. Genomförande av policy

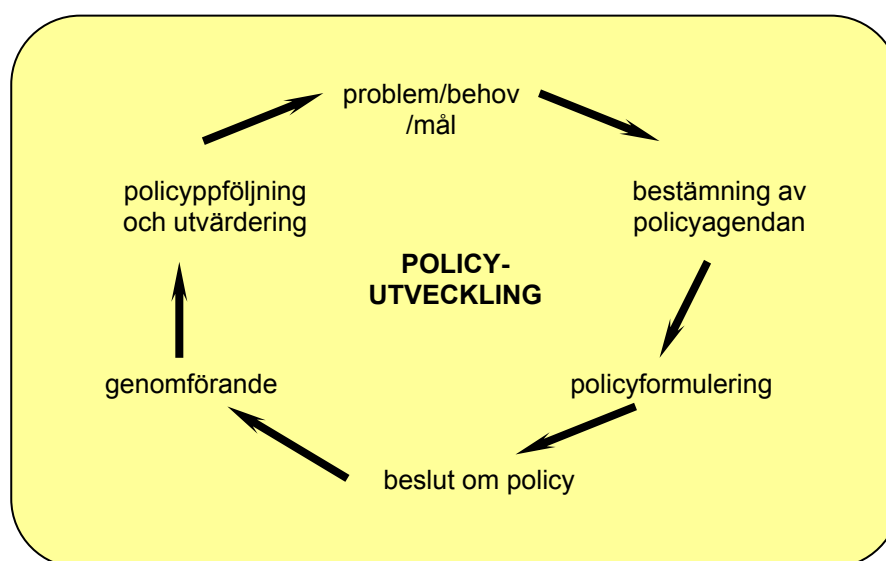
- Regeringen beslutar att berörd(a) myndighet(er), vars verksamhet helt eller delvis finansieras från den svenska biståndsramen, ska integrera policyn i de delar av verksamheten där det bedöms relevant
- Den policyäggande enheten ansvarar för att förankra policyinnehållet i regeringens övriga styrinstrument
- Policyn publiceras på UD/insidan, trycks upp och distribueras brett.
- Policydokument ska finnas tillgängliga på engelska

2008-09-19

Steg 8. Uppföljning och utvärdering

Den policyäggande enheten ansvarar för att följa upp och utvärdera policyn.

Sammanfattningsvis omfattar policycykeln följande steg:

Figur 2. Policycykel i utvecklingssamarbetet

3. Roll-och ansvarsfördelning

Policyns hemvist på UD avgör vilken enhet som ska leda policyarbetet.

UP har det övergripande ansvaret för regeringens policies relaterade till utvecklingssamarbetet och därmed UD:s policyutvecklingsplan. UP ger också metodstöd för policyprocessens olika delar.

USTYR ska medverka i samtliga beredningar och i vissa fall arbetsgrupper i policyutvecklingsprocessen som stöd och för kvalitetssäkring av process och innehåll.

2008-09-19

4. Format för policy

Policyn är slutresultatet av policyprocessen. Den skall vara kort och tydlig. En policy bör innehålla följande element och följa nedanstående struktur:

Sammanfattning

1. Inledning

Inledningen ska sammanfatta kontexten och de problem och behov som policyn behandlar.

2. Syftet med policyn

Syftet med policyn ska ha sin utgångspunkt i en analys och bedömning av problem- och behovsbilder av det område policyn berör.

Det ska tydligt framgå vilka delar av det svenska utvecklingsarbetet policyn ska integreras i och i vilken utsträckning.

3. Definitioner

Nya termer och koncept som förekommer inom verksamheten ska definieras.

4. Policykontexten

Relevanta skrivelser, propositioner etc. som policyn tar sin utgångspunkt i ska anges. Internationella åtaganden som har bäring på den aktuella policyn ska också anges.

5. Övergripande mål, grundläggande principer, och värderingar

En policy ska ange den övergripande inriktningen, principer och värderingar som ska gälla för policyområdet. En policy kan också i vissa fall vara ett uttryck för ett mål för policyområdet, såsom att Sverige ska verka för, stärka osv.

Detta avsnitt ska vara det mest centrala i policydokumentet.

2008-09-19

6. Genomförande

Policyn ska övergripande ange hur policyn ska omsättas i praktiken.

Relevanta delar av policyn ska enligt modellen för förstärkt resultatstyrning (UD2007/22431/USTYR) omsättas i strategier för den bilaterala och multilaterala utvecklingssamarbetet, liksom andra aktuella styrinstrument.

7. Roll- och ansvarsfördelning

Policyn ska ange viktiga aktörer för genomförandet och uppföljningen av policyn och deras respektive roller.

8. Uppföljning och utvärdering

Policydokumentet ska ange hur uppföljningen av policyn ska gå till liksom tidpunkt då policyn ska utvärderas och/eller omprövas. Hur omfattande utvärderingen/omprövningen ska vara bör bedömas från fall till fall. I vissa fall kan det handla om en mer omfattande utvärdering av olika aspekter inom policyn, i andra fall att revidera/uppdatera vissa policyskrivningar.

Enligt modellen för förstärkt resultatstyrning ska den årliga resultatredovisningen av det multilaterala och bilaterala utvecklingssamarbetet fungera och uppfattas som en årlig uppföljning av svensk policy inom olika områden och sektorer. Utvärdering av policy sker på olika sätt; (a) fördelat över tidsperioder i anslutning till strategiernas fördjupade resultatanalys inför nya strategiperioder; (b) samlat genom en utvärdering/omprövning av en befintlig policy; (c) andra tematiska utvärderingar som genomförs av biståndsförvaltningen och/eller av andra givare på policyområdet.